

**Ytre Hvaler
nasjonalpark**

Postadresse
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre
Postboks 325
1502 Moss

Besøksadresse
Skjærgårdens hus
Vadbenken 8
1680 Skjærhalden

Kontakt
Sentralbord: +47 69 24 70 00
Direkte: +47 69 24 70 24
fmovpost@fylkesmannen.no
fmovmoo@fylkesmannen.no

STIFTELSEN NORSK INSTITUTT FOR NATURFORSKNING NINA
Postboks 5685 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Monika Olsen

Vår ref. 2023/13943-2 432.3

Deres ref.

Dato 18.06.2023

Ytre Hvaler nasjonalpark - innsamling av egg til Miljøprøvebanken - 2023-2027 - Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Søknad datert 11.04.23 ble behandlet i Ytre Hvaler nasjonalparkstyre 23.06.2023.

Saksfremlegg til nasjonalparkstyret

Sak 2023-35 Ytre Hvaler nasjonalpark - innsamling av egg til Miljøprøvebanken - 2023-2027
Norsk institutt for naturforskning - NINA

Nasjonalparkstyrets vedtak

Settes inn

Forvalters forslag til vedtak

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre gir i samsvar med naturmangfoldloven § 48 NINA ved Børge Moe tillatelse til innsamling av egg etter metodikk som beskrevet i søknaden. Tillatelsen gjelder for årene 2023 - 2027 i Ytre Hvaler nasjonalpark. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Innsamling av inntil 10 egg fra ærfugl per år
- Innsamling av inntil 20 egg fra gråmåke per år
- Det skal utvises en generell aktsomhet ovenfor andre arter på hekkelokaliteten
- Oppholdstiden i verneområdet skal være kortest mulig i løpet av en dag på hver lokalitet
- Børge Moe bemyndiges til å la andre foreta innsamlingen på sine vegne. Bemyndigelsen skal være skriftlig med henvisning til denne tillatelsen
- Innsamlingsarbeidet skal koordineres og utføres av SNO, som er kjent i området og kan samkjøre aktiviteten med annet feltarbeid for å begrense samlet belastning
- En kortfattet oppsummering av resultatet fra innsamlingen, herunder antall egg samlet inn, og andre vesentlige hendelser relatert til innsamlingen skal rapporteres til styret innen 30.12. hvert år tillatelsen gjelder.
- Denne tillatelse og evt. bemyndigelse skal alltid medbringes under innsamling.

Søknad til nasjonalparkstyret

Vi viser til tillatelse til innsamling av egg til Miljøprøvebanken av 04.05.2018, Miljødirektoratets ref. 2018/3902, samt innsendt søknad til Miljødirektoratet for ny femårsperiode (vår ref: 645.1/2023, vedlagt som kopi).

Vi søker herved om dispensasjon fra vernereglene og tillatelse til å samle inn egg til Miljøprøvebanken i Ytre Hvaler Nasjonalpark. Søknaden gjelder opptil 10 egg av ærfugl og 20 egg av gråmåke per år. Det tas bare ett egg fra hvert enkelt reir. Lokalt ansvarlig for innsamlingen vil være Haakon Braathu Haaverstad, SNO. Derfor ber vi også om at Børge Moe kan bemyndige andre til å foreta innsamling på vegne av NINA og MILJØPRØVEBANKEN. Vi ber om at denne tillatelsen får gjelde i fem år (2023- 2027), i likhet med tillatelsen fra Miljødirektoratet.

Bakgrunn

Miljøprøvebanken eies av Klima – og Miljødepartementet og styres av Miljødirektoratet. Miljøprøvebanken, som driftes av CIENS AS ved et konsortium bestående av NIVA, NILU, NINA og UiO, utfører sitt arbeid som en nasjonal oppgave for Klima- og miljødepartementet. NINA har ansvaret for innsamling av fugleegg, som homogeniseres ved NINA og sendes for lagring i frysearkiv i lokalene til Miljøprøvebanken.

NINA benytter fugleforskere (NINA), ornitologer og lokale fugle-eksperter (Birdlife) og oppsynsmenn (SNO) til innsamlingen. Eggene samles inn så ferske som mulige, og det samles inn kun 1 egg fra hvert reir. Arter, lokaliteter, fylker og antall egg/år er angitt i tabellen i vedlegg 1. Totalt opptil 100 egg fra fiskemåke, 100 egg fra gråmåke, 60 egg fra krykkje, 80 egg fra kråke, 80 egg fra toppskarv og 70 egg fra ærfugl. Svalbard ikke medregnet i totalen.

Lovgrunnlag

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Ytre Hvaler nasjonalpark. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Ytre Hvaler nasjonalpark ble opprettet 26.06.2009. Formålet (§ 2) er å:

- bevare et egenartet, stort og relativt urørt naturområde ved kysten i sørøst-Norge,
 - bevare et undersjøisk landskap med variert bunntopografi,
 - bevare økosystemer på land og i sjø med naturlig forekommende arter og bestander, kystlandskap med sjøoverflate og havbunn med korallrev, hard- og bløtbunn.
- Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I henhold til §3 pkt 3.1 a) i verneforskriften er dyrelivet på land og i sjø, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser vernet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i sjø er forbudt. Av hensyn til hekkende sjøfugl og kasteplasser for sel er all ferdsel forbudt i perioden f.o.m. 15. april t.o.m. 15. juli i sone C og D som er avmerket på vernekartet; jfr § 3 pkt. 5.5.

Verneforskriften har ingen unntaksbestemmelse for tiltakene som er omsøkt.

Forvaltningsmyndigheten kan med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gjøre unntak fra forskriften dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn ved behandling av søknader om dispensasjon fra verneforskrifter. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget §8, føre-var-prinsippet §9, økosystemtilnærming og samlet belastning

§10, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse §11 og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder §12.

Vurdering av saken

I samsvar med naturmangfoldloven § 8 skal offentlige beslutninger være kunnskapsbasert. Kunnskapsgrunnlaget om sjøfugl og deres hekkelokaliteter i Ytre Hvaler nasjonalpark anses å være god. På oppdrag fra forvaltningsmyndigheten har hekkende sjøfugl vært regelmessig overvåket siden midten av 1970-tallet. Vi mener vi har god kunnskap om hvilken virkning ferdsl og ilandstigning i verneområder har på verneverdiene. Vi anser at det ikke er fare for at aktiviteten vil føre til store, uante negative konsekvenser for verneverdiene, under forutsetning av at besøkene begrenses til ett per hekkelokalitet, og at det bare fjernes ett egg fra hvert reir. Fjernes ett egg i eggleggingstiden blir dette gjerne erstattet. Kravet til kunnskapsgrunnlaget er oppfylt og konsekvensene av tiltaket er belyst. På bakgrunn av dette er det ikke aktuelt å legge vekt på føre-var-prinsippet i denne saken, jf. § 9 i naturmangfoldloven.

§ 10 krever at tiltaket vurderes opp mot samlet belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. En av de viktigste truslene for hekkende sjøfugl er forstyrrelse i hekketiden. Ytre Hvaler nasjonalpark er et av Norges mest brukte friluftsområde, og antall fritidsbåter er stort og økende. Ilandstigning av mennesker på sjøfuglholmer i hekketida er en potensiell trussel for hekkende sjøfugl. Dette gjelder for øvrig all aktivitet på og i nærheten av hekkeområdene, inklusiv aktivitet knyttet til forskning og overvåkning.

Forvaltningsmyndigheten gjennomfører telling av hekkende sjøfugl i områdene annet hvert år. Det kan også være aktuelt at andre ønsker å gjøre feltarbeid i de samme områdene. For å begrense samlet belastning gis denne tillatelse med vilkår om å samkjøre aktiviteten, slik at oppholdstida i reservatet og belastningen på naturmangfoldet ikke øker. Samlet sett anser vi at aktivitet som beskrevet ikke vil føre til stor belastning på området.

Det skal benyttes skånsomme metoder under arbeidet (jfr. § 12). En viss forstyrrelse vil det være, men forskningsmiljøet tilknyttet NINA, og SNO, har lang og god erfaring med innsamling av biologiske prøver, og vi forutsetter at innsamlingen skjer på best mulig måte og med minst mulig forstyrrelser i koloniene. Vurdering etter § 11 anses ikke som aktuell i denne sammenheng.

Vilkåret for å kunne gi dispensasjon etter § 48 i naturmangfoldloven er at tiltaket ikke er i strid med verneformålet eller påvirker verneverdiene nevneverdig. Det gir ikke krav på dispensasjon selv om vilkårene er oppfylt. Bestemmelsen er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering. Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av det tiltaket som det søkes dispensasjon for, ha betydning.

Forskning er et viktig virkemiddel for å få til en kunnskapsbasert forvaltning. I forvaltningsplanen for Ytre Hvaler nasjonalpark er det gitt forvaltningsmål for forskning og undervisning: *Forskning og undervisning skal brukes aktivt for å fremskaffe og gjøre tilgjengelig kunnskap som kan fremme verneformålet, naturglede, forståelse for sammenhenger i naturens virkemåte og sårbarhet.* Ytre Hvaler nasjonalparkstyre er positiv til studier som øker kunnskapen om sjøfuglbestanden og sjøfuglreservatene. Spesielt viktig,

knyttet til denne søknaden, er at undersøkelsene kan bidra til å avklare grunnleggende helsesituasjon hos hekkende ærfugl og gråmåke.

Etter vår vurdering er ferdsel i forbindelse med innsamling av egg til forskningsformål ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirker verneverdiene nevneverdig ved gitte vilkår. Villkårene for å kunne gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 er oppfylt.

Klageadgang

Ette vedtaket kan med hjemmel i forvaltningsloven påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dette brevet er mottatt. En eventuell klage sendes til Miljødirektoratet via nasjonalparkstyret. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Monika Olsen
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:

- 1 Søknad il MDir om tillatelse til innsamling av egg 2023-2027.pdf

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN AVD	Postboks	1502	MOSS
MOSS	325		
HVALER KOMMUNE	Storveien 32	1680	SKJÆRHALDEN

Miljødirektoratet
Viltseksjonen
post@miljodir.no

Deres ref: 2018/3902
Vår ref: 645.1/2023
Sted: Trondheim
Dato: 11.04.2023

MILJØPRØVEBANKEN: Søknad om dispensasjon fra Viltloven om innsamling av fugleegg til vitenskapelig formål.

- Vi viser til tidligere tillatelse til innsamling av egg til Miljøprøvebanken av 04.05.2018, Miljødirektoratets ref. 2018/3902, gitt for perioden 2018-2022, og søker ny dispensasjon fra Viltloven og ny tillatelse til innsamling av fugleegg i regi av MILJØPRØVEBANKEN i neste femårsperiode 2023-2027.

Miljøprøvebanken eies av Klima – og Miljødepartementet og styres av Miljødirektoratet. Miljøprøvebanken, som driftes av CIENS AS ved et konsortium bestående av NIVA, NILU, NINA og UiO, utfører sitt arbeid som en nasjonal oppgave for Klima- og miljødepartementet.

NINA har ansvaret for innsamling av fugleegg, som homogeniseres ved NINA og sendes for lagring i frysearkiv i lokalene til Miljøprøvebanken.

NINA benytter fugleforskere (NINA), ornitologer og lokale fugle-eksperter (Birdlife) og oppsynsmenn (SNO) til innsamlingen. Derfor ber vi også om at undertegnede kan bemyndige disse til å foreta innsamling på vegne av NINA og MILJØPRØVEBANKEN.

Eggene samles inn så ferske som mulige, og det samles inn kun 1 egg fra hvert reir. Arter, lokaliteter, fylker og antall egg/år er angitt i tabellen på neste side. Totalt opptil 100 egg fra fiskemåke, 100 egg fra gråmåke, 60 egg fra krykkje, 80 egg fra kråke, 80 egg fra toppskarv og 70 egg fra ærfugl. Svalbard ikke medregnet i totalen.

Børge Moe, prosjektleder
seniorforsker

Art	Lokalitet	Fylke	Antall egg/år
Kråke	Stavanger	Rogaland	20
Fiskemåke	Stavanger	Rogaland	20
Krykkje	Hornøya	Troms og Finnmark	20
Gråmåke	Hornøya	Troms og Finnmark	20
Toppskarv	Hornøya	Troms og Finnmark	20
Ærfugl	Ytre Hvaler	Viken	10
Gråmåke	Ytre Hvaler	Viken	20
Fiskemåke	Fredrikstad	Viken	20
Fiskemåke	Trondheim	Trøndelag	20
Kråke	Trondheim	Trøndelag	20
Ærfugl	Munkholmen	Trøndelag	10
Ærfugl	Kjørholmane	Rogaland	10
Gråmåke	Kjørholmane	Rogaland	20
Toppskarv	Kjørholmane	Rogaland	20
Ærfugl	Kongsfjorden	Svalbard	10
Krykkje	Kongsfjorden	Svalbard	20
Ærfugl	Grindøya	Tromsø	20
Ærfugl	Sklinna	Trøndelag	10
Toppskarv	Sklinna	Trøndelag	20
Gråmåke	Sklinna	Trøndelag	20
Krykkje	Sklinna	Trøndelag	20
Ærfugl	Røst	Nordland	10
Toppskarv	Røst	Nordland	20
Gråmåke	Røst	Nordland	20
Krykkje	Røst	Nordland	20
Fiskemåke	Ålesund	Møre og Romsdal	20
Kråke	Ålesund	Møre og Romsdal	20
Fiskemåke	Tromsø	Troms og Finnmark	20
Kråke	Tromsø	Troms og Finnmark	20